RÅDETS BESLUT (Gusp) 2023/387

av den 20 februari 2023

till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa (”iTrace V”)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) I EU:s globala strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik från 2016 (*EU:s globala strategi*) betonas det att unionen kommer att främja fred och garantera säkerheten för sina medborgare och sitt territorium och i högre grad bidra till Europas kollektiva säkerhet. Den ger även starkt stöd till fullständigt genomförande och verkställighet av multilaterala fördrag och system för nedrustning, förhindrande av spridning och vapenkontroll samt efterlyser gränsöverskridande spårning av vapen, varvid man är medveten om att Europas säkerhet hänger på bättre och gemensamma bedömningar av inre och yttre hot och utmaningar.

(2) I EU:s strategi av den 19 november 2018 med titeln *Vapensäkerhet och skydd av allmänheten – EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition* (*EU:s strategi mot handeldvapen och lätta vapen*) framhålls det att olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen fortsätter att bidra till instabilitet och våld i unionen, dess omedelbara grannskap och resten av världen. EU-strategin mot handeldvapen och lätta vapen innehåller ramarna för unionens åtgärder för att ta itu med dessa utmaningar och förpliktar unionen att stödja forskningsinsatser som inriktas på källor till olagliga handeldvapen och lätta vapen i konfliktområden, däribland iTrace-projektet från Conflict Armament Research.

(3) Olaglig tillverkning, överföring och spridning av konventionella vapen och ammunition liksom extrem anhopning och okontrollerad spridning vållar bristande säkerhet i Europa och dess grannskap samt många andra regioner i världen, förvärrar konflikter och undergräver fredsbevarande åtgärder efter konflikter, och utgör därmed ett allvarligt hot mot fred och säkerhet i Europa.

(4) I EU:s strategi mot handeldvapen och lätta vapen anges det att unionen kommer att stödja arbetet i FN-organ som övervakar vapenembargon och att den kommer att överväga möjligheterna att förbättra tillgången till deras slutsatser om omdirigering av olagliga skjutvapen och handeldvapen och lätta vapen med inriktning på kontroll av vapenexport.

(5) Genom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen (*FN:s handlingsprogram*), som antogs den 20 juli 2001, har alla FN:s medlemsstater åtagit sig att förebygga olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, eller avledning av sådana vapen till obehöriga mottagare, och särskilt att vid bedömningen av ansökningar om exporttillstånd beakta risken för att handeldvapen och lätta vapen avleds till den olagliga handeln.

(6) Den 8 december 2005 antog FN:s generalförsamling ett internationellt instrument för att möjliggöra för stater att i tid och på ett tillförlitligt sätt identifiera och spåra olagliga handeldvapen och lätta vapen.

(7) Vid den tredje översynskonferensen 2018 om FN:s handlingsprogram bekräftade alla FN:s medlemsstater sitt åtagande att uppmana stater att när de spårar olagliga handeldvapen och lätta vapen, inbegripet vapen som hittas i konfliktsituationer och situationer efter konflikter, konsultera registren i den stat där handeldvapnet eller det lätta vapnet hittades och/eller rådgöra med den stat där vapnet i fråga tillverkades. I slutrapporten från 2022 från det åttonde vartannat år återkommande mötet mellan staterna för diskussioner om genomförandet av FN:s handlingsprogram noteras dessutom vikten av att utveckla eller inrätta strikta nationella regelverk för märkning, registrering och spårning av handeldvapen och lätta vapen, i enlighet med det internationella spårningsinstrumentet för att förebygga och bekämpa avledning och olaglig internationell överföring av handeldvapen och lätta vapen till obehöriga mottagare.

(8) Den 24 december 2014 trädde vapenhandelsfördraget i kraft. Syftet med vapenhandelsfördraget är att fastställa högsta möjliga gemensamma internationella normer för att reglera eller förbättra regleringen av den internationella handeln med konventionella vapen, förebygga och utplåna olaglig handel med konventionella vapen samt förhindra avledning av sådana vapen. Unionen bör stödja alla FN:s medlemsstater vid genomförandet av effektiva kontroller av vapenöverföring i syfte att säkerställa att vapenhandelsfördraget är så verkningsfullt som möjligt, särskilt med avseende på genomförandet av artikel 11.

(9) Unionen har tidigare gett sitt stöd till iTrace genom rådets beslut 2013/698/Gusp ([1]), (Gusp) 2015/1908 ([2]), (Gusp) 2017/2283 ([3]) samt (Gusp) 2019/2191 ([4]) (iTrace I, II, III och IV) och vill stödja iTrace V, den femte fasen av denna globala rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa och på så sätt bidra till Europas kollektiva säkerhet, såsom efterfrågas i EU:s globala strategi.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. I syfte att genomföra EU:s globala strategi, rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp ([5]), ändrad genom rådets beslut (Gusp) 2019/1560 ([6]) och 2018 års EU-strategi mot handeldvapen och lätta vapen samt i syfte att främja fred och säkerhet ska de projektverksamheter som stöds av unionen ha följande specifika mål:

— Att fortsätta underhållet av ett användarvänligt globalt informationshanteringssystem för konventionella vapen och ammunition till dessa som har avletts eller varit föremål för olaglig handel (*iTrace*), vilka har dokumenterats i konfliktdrabbade områden i syfte att tillhandahålla relevant information till politiskt ansvariga, experter på kontroll av konventionella vapen och tjänstemän med ansvar för kontroll av export av konventionella vapen, så att de kan utveckla effektiva, faktabaserade strategier och projekt mot den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa.

— Att utbilda och ge råd till nationella myndigheter i konfliktdrabbade stater för att utveckla en hållbar nationell kapacitet för identifiering och spårning av olagliga konventionella vapen, uppmuntra till varaktigt samarbete med iTrace-projektet, bättre identifiera prioriteringar avseende fysisk säkerhet och lagerhantering, på ett slagkraftigare sätt framföra krav avseende bistånd med nationell vapenkontroll och upprätthållande av lagen, särskilt unionsfinansierade initiativ, såsom Interpols register- och spårningssystem för olagliga vapen (iARMS) och verksamheten inom Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), samt stärka dialogen med EU:s uppdrag och initiativ.

— Att utöka frekvensen och varaktigheten för fältforskningen om konventionella vapen och ammunition till dessa som sprids illegalt i konfliktdrabbade områden för att generera iTrace-data, i syfte att efterkomma tydliga krav från medlemsstaterna och unionens delegationer.

— Att tillhandahålla skräddarsytt stöd till medlemsstaternas myndigheter för vapenexportkontroll och politiskt ansvariga för vapenkontroll, bl.a. genom återkommande rådgivningsbesök av iTrace-projektets personal i medlemsstaternas huvudstäder, en dygnetruntöppen helpdesk för att tillhandahålla snabb rådgivning om riskbedömning och strategier för förebyggande av avledning, bibehållande av säkra applikationer med infopaneler för stationära och mobila enheter där man omedelbart aviseras om avledning efter export samt på begäran tillhandahållande av kontroll efter leverans till medlemsstaterna från iTrace-projektets personal.

([1]) Rådets beslut 2013/698/Gusp av den 25 november 2013 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa (EUT L 320, 30.11.2013, s. 34).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2015/1908 av den 22 oktober 2015 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa (”iTrace II”) (EUT L 278, 23.10.2015, s. 15).

([3]) Rådets beslut (Gusp) 2017/2283 av den 11 december 2017 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa (”iTrace III”) (EUT L 328, 12.12.2017, s. 20).

([4]) Rådets beslut (Gusp) 2019/2191 av den 19 december 2019 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa (”iTrace IV”) (EUT L 330, 20.12.2019, s. 53).

([5]) Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

([6]) Rådets beslut (Gusp) 2019/1560 av den 16 september 2019 om ändring av gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 239, 17.9.2019, s. 16).

— Att öka medvetenheten genom uppsökande verksamhet i fråga om projektresultaten, främja syftet med iTrace-mekanismen och dess tillgängliga funktioner för internationella och nationella politiskt ansvariga, experter på kontroll av konventionella vapen och myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser samt förbättra den internationella kapaciteten att övervaka den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa samt därtill hörande material och bistå de politiskt ansvariga vid identifieringen av prioriterade områden för internationellt bistånd och samarbete samt minska risken för avledning av konventionella vapen och ammunition till dessa.

— Att tillhandahålla rapporter om centrala policyfrågor, vilka bygger på data som tagits fram med hjälp av fältundersökningar och som presenteras genom iTrace-systemet och vilka rör särskilda områden som förtjänar internationell uppmärksamhet, inklusive de övergripande mönstren för den olagliga handeln med konventionella vapen och ammunition till dessa, och den regionala fördelningen av konventionella vapen och ammunition till dessa samt därtill hörande material som har varit föremål för olaglig handel.

— Att fortsätta att spåra konventionella vapen och ammunition till dessa i samarbete med medlemsstaterna och stater utanför EU som det effektivaste sättet att så fullständigt som möjligt identifiera och kontrollera mekanismerna bakom avledningen till obehöriga användare av konventionella vapen och ammunition till dessa. Spårningen kommer att kompletteras med uppföljande utredningar där man fokuserar på att identifiera de mänskliga, finansiella och logistiska nätverk som ligger bakom den olagliga överföringen av konventionella vapen.

2. En utförlig beskrivning av projektet återfinns i bilagan till detta beslut.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

2. Det tekniska genomförandet av det projekt som avses i artikel 1 ska utföras av Conflict Armament Research Ltd. (CAR).

3. CAR ska utföra sina uppgifter under överinseende av den höga representanten. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med CAR.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det projekt som avses i artikel 1 ska vara 6 200 000 EUR. Den sammanlagda beräknade budgeten för hela projektet ska vara 8 806 101,20 EUR, som ska tillhandahållas genom medfinansiering från CAR och det tyska utrikesministeriet.

2. De utgifter som finansieras med det belopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska övervaka att det finansiella referensbelopp som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska därför ingå den överenskommelse som krävs med CAR. I den överenskommelsen ska det fastställas att CAR ska säkerställa att unionens bidrag synliggörs i proportion till sin storlek.

4. Kommissionen ska eftersträva att ingå den överenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska underrätta rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för den överenskommelsens ingående.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundet återkommande beskrivande kvartalsrapporter som utarbetas av CAR. Dessa rapporter ska ligga till grund för rådets utvärdering. En extern enhet ska utvärdera projektets inverkan i syfte att bistå rådet i dess utvärdering av resultaten av detta beslut.

2. Kommissionen ska rapportera om de finansiella aspekterna av det projekt som avses i artikel 1.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Detta beslut upphör att gälla 36 månader efter det att den överenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts. Det ska dock upphöra att gälla sex månader efter ikraftträdandet, om det inte har ingåtts någon överenskommelse under den perioden.

Utfärdat i Bryssel den 20 februari 2023.

På rådets vägnar
J. BORRELL FONTELLES
Ordförande

BILAGA

PROJEKTDOKUMENT

Åtgärd till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa

(”iTrace V”)

Den globala rapporteringsmekanismen för konventionella vapen och ammunition till dessa (iTrace)

1. Bakgrund och motivering till stödet inom ramen för Gusp

1.1 Beslutet bygger på flera på varandra följande rådsbeslut om kampen mot de destabiliserande effekterna i konfliktdrabbade områden av avledning av och olaglig handel med konventionella vapen och ammunition till dessa, framför allt beslut 2013/698/Gusp, (Gusp) 2015/1908, (Gusp) 2017/2283 och (Gusp) 2019/2191, genom vilka den globala rapporteringsmekanismen för konventionella vapen och ammunition till dessa inrättades och förstärktes.

Den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa är en viktig faktor som undergräver staters stabilitet och förvärrar konflikter, vilket utgör ett allvarligt hot mot fred och säkerhet. Såsom slås fast i EU-strategin för handeldvapen och lätta vapen fortsätter olagliga skjutvapen och handeldvapen och lätta vapen att bidra till instabilitet och våld i unionen, dess omedelbara grannskap och resten av världen. Olagliga handeldvapen stöder världsomspännande terrorism och konflikter, försvårar unionens utvecklingspolitik och krishantering, humanitära insatser och stabiliseringsansträngningar i delar av unionens grannskap och Afrika. Inom unionen påverkar olagliga skjutvapen tydligt den inre säkerheten genom att de underblåser den organiserade brottsligheten och ger terrorister medel för attacker på europeiskt territorium. Den senaste tidens rön från iTrace-projektet i Afghanistan, Irak, Libyen, Maghreb, Syrien, Ukraina och Jemen och andra konflikter nära unionens yttre gränser bekräftar det som framhålls i EU-strategin för handeldvapen och lätta vapen.

Genom den verksamhet som bedrivits inom ramen för beslut (Gusp) 2019/2191 bekräftades iTraces ställning som ett globalt initiativ för övervakning av vapen i konflikter. iTrace-projektet har varit verksamt i över 40 konfliktdrabbade stater, bland annat i Afrika, Mellanöstern, Centralasien och Sydasien och Östasien, och har skapat världens största offentliga databas över avledda konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att stödja stater i deras ansträngningar att upptäcka och angripa problemet med avledning i linje med åtagandena enligt kriterium 7 i gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version) och artikel 11 i vapenhandelsfördraget. Det tillhandahåller noggrann rapportering om avledning av vapen och ammunition till dessa till väpnade rebell- och terroristgrupper som utgör ett hot mot unionens säkerhet, däribland al-Qaida i islamiska Maghreb och Daish/Islamiska staten, och ger konfidentiella och snabba varningar till medlemsstaternas exportkontrollmyndigheter om risker för avledning efter export och avgörande information i realtid till EU:s delegationer och medlemsstaternas diplomatiska beskickningar i konfliktdrabbade regioner rörande olaglig vapenhandel och konfliktdynamik. Det ökar medvetenheten om åtgärder för vapenkontroll och förebyggande av avledning genom balanserad och ansvarsfull medverkan i globala medier.

1.2 Från medlemsstaterna hörs det dock ihållande krav på att iTrace-projektet ska tillhandahålla direkta, personliga briefingar till nationella myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser (inklusive täta besök i huvudstäderna, särskilt sedan reserestriktionerna till följd av covid-19 har lättats upp) och bilateralt tillhandahålla ännu fler resurser för medlemsstaternas politiskt ansvariga för vapenexportkontroll.

Syftet med beslutet är därför att fortsätta med och utveckla det projektarbete som genomförts inom ramen för beslut (Gusp) 2019/2191 genom att ge unionens politiskt ansvariga, vapenkontrollexperter och vapenexportkontrolltjänstemän systematiskt sammanställd, relevant information till stöd för dem i arbetet med att utarbeta effektiva, faktabaserade strategier för att motverka avledning och olaglig spridning av konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att förbättra den internationella och regionala säkerheten. Beslutet kommer således att fortsätta vara till stöd för dem när det gäller att kombinera en framgångsrik reaktiv strategi med lämpliga förebyggande åtgärder för att komma till rätta med det olagliga utbudet och den olagliga efterfrågan och för att säkerställa en effektiv kontroll av konventionella vapen i tredjeländer.

1.3 Detta beslut innebär fortsatt underhåll och ytterligare förbättring av det offentliga globala vapenrapporteringssystemet iTrace. De projekt som förtecknas i beslut (Gusp) 2019/2191 kommer att förstärkas genom 1) ökad frekvens och varaktighet för uppdrag som samlar in data om olagliga leveranser av konventionella vapen till konfliktdrabbade regioner, 2) specialanpassade supportpaket till de medlemsstater som omfattar direkta sökningar, specialbeställda data och resultat, en dygnetruntöppen helpdesk samt kontroller efter leverans och 3) utbildning och handledning av nationella myndigheter i konfliktdrabbade stater för spårning av olagliga konventionella vapen som upptäckts eller beslagtagits inom deras territoriella behörigheter, kapacitetsuppbyggnad avseende förebyggande av avledning, inbegripet spårningskapacitet inom ramen för det internationella spårningsinstrumentet, bättre vapenförvaltning, inbegripet registrering, och bättre insamling av iTrace-data.

2. **Övergripande mål**

Den åtgärd som beskrivs nedan ska ytterligare stödja det internationella samfundet i kampen mot de destabiliserande effekterna av avledning av och olaglig handel med konventionella vapen och ammunition till dessa. Den kommer att fortsätta ge politiskt ansvariga, vapenkontrollexperter och vapenexportkontrolltjänstemän relevant information till stöd för dem i arbetet med att utveckla effektiva, faktabaserade strategier för att motverka avledning och olaglig spridning av konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att förbättra den internationella och regionala säkerheten. Åtgärden kommer särskilt att

a) ge konkret information om avledningen av och den olagliga handeln med konventionella vapen och ammunition till dessa samt stödja det effektiva genomförandet av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version), vapenhandelsfördraget, FN:s handlingsprogram mot olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen och det internationella spårningsinstrumentet,

b) tillhandahålla skräddarsytt stöd till medlemsstaterna för att bistå vid bedömning och reducering av riskerna för avledning,

c) exponera rutter och enheter som är involverade i avledningen av konventionella vapen och ammunition till dessa till konfliktdrabbade regioner eller till internationella terroristorganisationer samt, till stöd för nationella rättsliga förfaranden, tillhandahålla bevismaterial om grupper och enskilda personer som ägnar sig åt olaglig handel,

d) intensifiera samarbetet mellan relevanta FN-organ, uppdrag och andra internationella organisationer när det gäller spårning av konventionella vapen och ammunition till dessa samt direkt tillhandahållande av information till stöd för befintliga övervakningsmekanismer, inklusive Interpols register- och spårningssystem för olagliga vapen (iARMS) och Europol (som 2019 ingick ett samförståndsavtal om informationsutbyte med CAR),

e) tillhandahålla relevant information i syfte att identifiera prioriterade områden för internationellt och regionalt samarbete och bistånd för en effektiv kamp mot avledning av och olaglig handel med konventionella vapen och ammunition till dessa, såsom finansiering för projekt som rör lagersäkerhet och/eller gränsförvaltning,

f) erbjuda en mekanism som bidrar till att övervaka genomförandet av vapenhandelsfördraget, särskilt i syfte att upptäcka avledning av överförda konventionella vapen samt bistå regeringar vid bedömningen av risken för avledning före export av konventionella vapen, särskilt risken för avledning inom köparlandet eller återexport under icke önskvärda förhållanden, och

g) stärka CAR:s kapacitet att, med hänsyn till de framväxande hoten mot unionens säkerhet, dokumentera, spåra och analysera spårbarhetskedjorna när det gäller komponenter som ingår i militär utrustning och att rapportera dessa resultat till medlemsstaterna och EU:s institutioner och byråer.

3. **Projektets hållbarhet på lång sikt och resultat**

Genom åtgärden ska en långsiktig ram tillhandahållas för varaktig övervakning av den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa. Den förväntas väsentligen öka den befintliga vapenrelaterade informationen och utgöra ett avsevärt stöd för det riktade utarbetandet av effektiva strategier för kontroll av konventionella vapen och vapenexportkontroll, inbegripet sanktionssystem. Projektet ska särskilt

a) bygga ut informationshanteringssystemet iTrace som ska säkerställa långsiktig insamling och analys av uppgifter om olagliga konventionella vapen,

b) ge politiskt ansvariga och experter inom kontroll av konventionella vapen ett verktyg för att fastställa effektivare strategier och prioriterade områden för bistånd och samarbete (till exempel genom identifiering av subregionala eller regionala mekanismer för samarbete, samordning och informationsutbyte som behöver inrättas eller förbättras eller genom identifiering av osäkra nationella lager, otillräcklig lagerhantering, olagliga överföringsrutter, sanktionsöverträdelser, bristfälliga gränskontroller eller otillräcklig brottsbekämpande kapacitet),

c) omfatta en inbyggd flexibilitet att ta fram policyrelevant information, oberoende av de snabbt föränderliga policykraven,

d) på ett grundläggande sätt öka effektiviteten hos internationella organisationer verksamma inom vapenövervakning och hos enskilda personer genom att tillhandahålla en mekanism för informationsutbyte vars räckvidd kontinuerligt utvidgas samt tekniskt bistånd och kapacitetsuppbyggnadsstöd, och

e) bygga upp hållbar nationell kapacitet i konfliktdrabbade stater för att identifiera och spåra olagliga konventionella vapen och på ett effektivare sätt delta i internationella förfaranden för vapenkontroll och brottsbekämpning.

4. **Beskrivning av åtgärden**

4.1 *Projekt 1: Utveckling av teknisk kapacitet när det gäller identifiering och spårning av vapen*

4.1.1 Projektmål

iTraces utbildnings- och handledningsprogram tillhandahåller de nationella myndigheterna i konfliktdrabbade stater metoder och kompetens så att dessa kan konstatera och ta itu med avledning av konventionella vapen. Utbildningen syftar till att bygga upp den ofta obefintliga kapaciteten att identifiera och spåra olagliga konventionella vapen, medan rådgivningen gör det möjligt för iTraces projektpersonal att identifiera kritiska kapacitetsbrister i realtid och omedelbart ta fram lösningar för att åtgärda dessa. iTraces utbildnings- och handledningsprogram stärker dessutom förbindelserna mellan iTrace-projektet och nationella myndigheter och ger dess fältundersökningsgrupper ökad åtkomst till beslagtagna och inhämtade konventionella vapen – vilket på ett övergripande sätt förbättrar iTraces insamling, analys och rapportering av data.

4.1.2 Fördelar för EU:s vapenkontrollinitiativ

iTraces utbildnings- och handledningsprogram svarar mot åtgärder som tas upp i EU-strategin för handeldvapen och lätta vapen – att stödja nationell kapacitet att ”hitta och spåra ursprunget till olagliga handeldvapen och lätta vapen och ammunition i konfliktdrabbade områden” – och stärker direkt och indirekt en lång rad olika vapenkontrollinitiativ som stöds av medlemsstaterna. De direkta effekterna inbegriper stöd till nationella brottsbekämpande myndigheter med att spåra handeldvapen och lätta vapen i linje med det internationella spårningsinstrumentet, förbättring av den nationella kapaciteten att samla in data om spårade vapen inom ramen för indikator 16.4.2 för målen för hållbar utveckling samt stöd till program för förvaltning av vapen och ammunition som initierats av medlemsstaterna. De indirekta effekterna inbegriper återkoppling av information som samlats in på plats, däribland att varna medlemsstaterna om risker för avledning som konstaterats i partnerländer och upptäcka avledning från nationella lager och tillhandahålla information om detta till unionsstödda program för fysisk säkerhet och lagerhantering.

4.1.3 Projektverksamheter

CAR:s tekniska stödenhet tillhandahåller utbildnings- och handledningsverksamheter till nationella myndigheter i konfliktdrabbade stater där iTrace-projektet är verksamt. Dessa utbildnings- och handledningsverksamheter är utformade för att generellt stärka nationella initiativ med åtgärder mot avledning genom att tillhandahålla instruktioner och kapacitetsutveckling för spårning, märkning och registrering av konventionella vapen i enlighet med de förfaranden som inrättats genom det internationella spårningsinstrumentet med avseende på beslagtagna och inhämtade olagliga konventionella vapen, samt bedömningar av fysisk säkerhet och lagerhantering som är avsedda att identifiera och åtgärda risker för avledning vid källan. CAR kommer att tillhandahålla specialiserad, behovsbaserad utbildning inom hela det ovan angivna verksamhetsspektrumet till lokala partner och, när så krävs, fredsstödjande personal (inbegripet FN- och unionsuppdrag och grupper/paneler för sanktionsövervakning). iTrace-projektet kommer i detta avseende att fortsätta att direkt motsvara den åtgärd som förtecknas i EU-strategin för handeldvapen och lätta vapen från 2018, enligt vilken EU kommer att stödja arbetet i ”FN-organ som övervakar vapenembargon”, och kommer att överväga ”möjligheterna att förbättra tillgången till deras slutsatser om omdirigering av olagliga skjutvapen och handeldvapen och lätta vapen med inriktning på kontroll av vapenexport”. Utbildningen inom ramen för iTrace-projektet kommer att bygga på en rad olika tjänster som har erbjudits av CAR sedan 2014 och som har visat sig vara kritiska när det gäller att stödja lokala partner i konfliktdrabbade stater, bistå FN-paneler och säkerställa större tillträde för iTraces-systemets fältundersökningsgrupper. I projektet kommer personal från fältundersökningsgrupperna och den tekniska stödenheten att utplaceras för att undervisa på stegvis mer tekniska nivåer, och detta omfattar

a) en introduktion i insamling av data om konventionella vapen, med hänvisningar till särskilda fall,

b) grundläggande identifiering av konventionella vapen och ändamålsenliga tekniker för dokumentering,

c) standardiserade tillvägagångssätt för insamling av bevisning samt spårning i bevissyfte,

d) kraven på långväga, regionala och internationella undersökningar,

e) genomförandet av det internationella spårningsinstrumentet; i lämpliga fall kommer myndigheter i partnerländer att utbildas i och uppmuntras att initiera spårningsbegäranden,

f) internationell spårning av vapen och internationella system för spårning av vapen (främst Interpol och Europol), användningen av stordata och analyser av tendenser, och

g) kanaler för tekniskt bistånd (internationellt) och brottsbekämpningsinsatser.

Dessa verksamheter kommer att bedrivas parallellt med fältundersökningarna inom iTrace – inbegripet gemensamma undersökningar (handledning) som genomförs tillsammans med nationella statliga myndigheter. De kommer också att innefatta kontinuerlig utbildning och förnyad certifiering av tjänstemän från CAR som har till uppgift att genomföra utbildning och handledning.

4.1.4 Projektresultat

Projektet ska

a) uppmana nationella myndigheter att bevilja större tillträde för iTraces-systemets fältundersökningsgrupper – för att tillmötesgå de upprepade förfrågningarna till iTrace-grupperna om att tillhandahålla tekniskt bistånd och kapacitet för gemensamma undersökningar, och så att det resulterar i en mer omfattande insamling av data för iTrace,

b) tillhandahålla konkret kapacitetsuppbyggnadsstöd till regeringar i stater som plågas av följderna av avledning av konventionella vapen men som saknar redskap för att kunna identifiera och rapportera om konventionella vapen som avletts; detta är ofta en situation som föregår en mer effektiv nationell förvaltning av konventionella vapen och utgör därför, i sig, ett stöd för genomförandet av vapenhandelsfördraget, det internationella spårningsinstrumentet, FN:s handlingsprogram för handeldvapen och lätta vapen, mål nr 16 för hållbar utveckling med avseende på indikator 16.4.2 och program för fysisk säkerhet och lagerhantering liksom samarbetet med internationella brottsbekämpande organ, däribland Interpol (iARMS) och Europol,

c) stödja utökad dialog – särskilt genom identifiering av intressenter som är viktiga för andra EU-stödda initiativ (till exempel förbindelserna mellan EU-uppdrag och regeringar i värdländer) och initiativ för att få fart på utvecklingen, såsom program för fysisk säkerhet och lagerhantering (till exempel unionsstödda lagerhanteringsprojekt).

4.1.5 Indikatorer för projektgenomförande

Upp till 40 besök för utbildning och handledning på fältet, med tonvikt på upprepade besök för att stödja nationella myndigheter i deras uppbyggnad av spårningskapacitet.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.1.6 Projektmottagare

iTrace-programmets utbildnings- och handledningsverksamhet kommer att medföra direkta fördelar för nationella intressenter i konfliktdrabbade stater, inbegripet brottsbekämpande organ och åklagare. Programmet kommer att erbjuda indirekt stöd till nationella dialoger med unionsfinansierade och andra vapenkontrollinitiativ, och uppmuntra till användning av internationella spårningsmekanismer (inbegripet Interpols iARMS-system och Europol) och underlätta samarbete med unionsstödda lagerhanteringsprojekt och andra projekt för kontroll av handeldvapen och lätta vapen.

4.2 *Projekt 2: Bibehålla iTrace-systemet som ett system med dokumenterad bevisning gällande avledning av konventionella vapen och ammunition och annan relevant information*

4.2.1 Projektets mål

Projektet ska understödja forskning på fältet om spridning av konventionella vapen och ammunition som cirkulerar i konfliktdrabbade områden. I projektet kommer länder av särskilt intresse för medlemsstaterna att prioriteras, inbegripet, bland andra, Afghanistan, Irak, Libyen, Mali, Sydsudan, Somalia, Syrien, Ukraina och Jemen. Dessa undersökningar på fältet ska tillhandahålla konkret bevisning för avledda konventionella vapen i händerna på rebell- och terroristgrupper som annars skulle vara osynliga för externa observatörer (inbegripet vapenexporterande EU-medlemsstater). CAR kommer att begära ett förhandsgodkännande från EU:s arbetsgrupp för export av konventionella vapen innan man inleder betydande verksamhet i sådana länder som inte tidigare varit föremål för iTraces fältundersökningar eller för iTraces utbildnings- och handledningsprogram.

CAR kommer att använda ny teknik och avancerad forensisk teknik inom ramen för en rad olika fältverksamheter, däribland förbättrad fotodokumentation, användning av forensik och återställande av utplånad märkning. CAR har visat att dessa metoder kan användas för att upptäcka spårbar information om vapen, ammunition och tillhörande materiel som inte tidigare kunnat spåras, vilket möjliggör undersökningar av ett allt större antal typer av olaglig materiel vars identifieringsuppgifter har avlägsnats i syfte att dölja ursprunget.

Resulterande data ska förbättra medlemsstaternas gemensamma insikt om avledning och olagliga överföringar och om de metoder som personer som ägnar sig åt olaglig handel använder för att dölja sådan verksamhet, samt avsevärt stärka medlemsstaternas kapacitet att störa olaglig handel.

4.2.2 Fördelar för EU:s vapenkontrollinitiativ

iTraces fältundersökningar tillhandahåller en dynamisk baslinje vad gäller avledda konventionella vapen i konfliktdrabbade stater. Denna baslinje tillhandahåller ett dynamiskt mått på effektiviteten hos de vapenkontrollavtal som medlemsstaterna har åtagit sig att följa, däribland rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version), vapenhandelsfördraget, FN:s handlingsprogram för handeldvapen och lätta vapen och EU:s strategi mot handeldvapen och lätta vapen från 2018. Den utförliga dokumenteringen av vapen i konflikter tjänar också som utgångspunkt för formella spårningar av konventionella vapen och omfattande utredningar av nätverk som ägnar sig åt konfliktfinansiering och leveranser av vapen som används i väpnade konflikter.

4.2.3 Projektverksamheter

Följande verksamheter ska genomföras inom ramen för detta projekt:

a) Utnyttja kvalificerade vapenexperter för att utföra fältanalyser av olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa som inhämtats från konfliktdrabbade stater.

b) Analysera, granska och kontrollera dokumenterad bevisning rörande konventionella vapen och ammunition till och användare av dessa, inbegripet bland annat fotodokumentation, användning av forensik, återställande av utplånade märkningar på vapen, vapendelar och märkning inuti och utanpå vapen samt förpackningar och tillhörande transportdokumentation, tillsammans med resultat av fältundersökningar (användare, leverantörer och överföringsrutter).

c) Föra över all inhämtad och granskad bevisning till informationshanteringssystemet och iTrace-onlineportalen för kartläggning, efter det att bevisningen i fråga har verifierats.

d) Identifiera och stödja lokala partner för att säkerställa att uppgifter till stöd för iTrace konsekvent samlas in under den föreslagna åtgärdens varaktighet och därefter.

e) Fortsätta att samarbeta med regeringar i EU för att i förväg fastställa nationella kontaktpunkter, och en samarbetsmekanism, i syfte att tydliggöra räckvidden för CAR:s utredningar och undvika intressekonflikter innan utredningarna inleds.

Projektet ska genomföras stegvis under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.2.4 Projektresultat

Projektet ska

a) på plats i konfliktdrabbade regioner dokumentera de konkreta bevisen för att konventionella vapen och ammunition till dessa har avletts eller varit föremål för olaglig handel,

b) verifiera och utveckla fall av olaglig handel med hjälp av bevis för att konventionella vapen och ammunition till dessa har avletts eller varit föremål för olaglig handel i alla regioner, vilka har inhämtats av CAR, organisationer som har fasta avtal om informationsutbyte med CAR samt i förekommande fall andra organisationer,

c) tillhandahålla konkret, visuell och fysisk bevisning för konventionella vapen och ammunition till dessa som avletts eller varit föremål för olaglig handel, inbegripet fotografier av produkter, deras komponenter, serienummer, fabriksmärkning, kartonger, packlistor, transportdokumentation, slutanvändardokumentation och information som erhållits genom användning av forensik och återställande av utplånade märkningar,

d) skriftligen redogöra för olaglig verksamhet, inbegripet rutter för olaglig handel, aktörer och finansiella nätverk och stödnätverk som är involverade i avledande eller olaglig överföring samt bedömningar av bidragande faktorer (inbegripet ineffektiv lagerhantering och säkerhet samt överlagda, av staten organiserade nätverk för olaglig tillförsel),

e) överföra de ovannämnda bevisen till informationshanteringssystemet iTrace och tillhörande verktyg.

4.2.5 Indikatorer för projektgenomförande

Upp till 75 utplaceringar på fältet (inbegripet förlängda utplaceringar vid behov) under hela fyraårsperioden för att få fram bevisning att överföra till informationshanteringssystemet och onlineportalen för kartläggning iTrace.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.2.6 Projektmottagare

iTrace ska fortsätta att tillhandahålla allt mer uttömmande information, som uttryckligen i första hand riktar sig till EU-medlemsstaternas politiskt ansvariga för vapenkontroll**,** myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser samt EU:s institutioner, byråer och uppdrag. Dessa mottagare inom EU kommer också att få tillgång till konfidentiell information via säkra stationära och mobila plattformar som tillhandahålls av iTrace.

Den offentliga informationen kommer alltjämt att vara tillgänglig för såväl mottagare inom EU som mottagare utanför EU, däribland politiskt ansvariga för vapenkontroll och myndigheter i tredjeländer som utfärdar vapenexportlicenser, samt för icke-statliga forskningsorganisationer, opinionsbildande organisationer och internationella nyhetsmedier.

4.3 *Projekt 3: Specialanpassat stöd till medlemsstaternas myndigheter för vapenexportkontroll, politiskt ansvariga för vapenkontroll och berörda intressenter*

4.3.1 Projektets mål

Projektet ska tillhandahålla medlemsstaterna, myndigheterna för vapenexportkontroll, politiskt ansvariga för vapenkontroll och berörda intressenter ett konsekvent bilateralt stöd som inbegriper regelbundna personliga besök och specialanpassad rapportering och som är skräddarsytt för deras särskilda intresseområden vad gäller vapenkontroll och deras informationsbehov. Den information som tillhandahålls av medlemsstaternas nationella myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser ska behandlas konfidentiellt och med vederbörlig respekt. CAR kommer också att upprätthålla kontakterna med olika nationella myndigheter i tredjeländer som utfärdar vapenexportlicenser. Dessa förbindelser kommer att stödja flera avgörande aspekter av de internationella insatserna för att ta itu med avledning och olaglig handel med konventionella vapen och kommer att stärka de internationella åtgärderna för att motverka avledning, inbegripet

a) tillhandahållande till myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser av detaljerade data och bevis på dokumenterad avledning, och

b) på officiell begäran från EU-medlemsstaternas nationella myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser, stöd eller tillhandahållande av kapacitet till medlemsstaterna för kontroll efter leverans.

4.3.2 Fördelar för EU:s vapenkontrollinitiativ

Regelbundna besök av iTrace-projektets team i medlemsstaternas huvudstäder gör det möjligt att föra bilaterala diskussioner om känsliga frågor (t.ex. avledning efter export) och för medlemsstaterna att bidra direkt till utformningen av iTrace och dess resultat (utredningarnas räckvidd och inriktning och typer av rapportering) och utarbetandet av förtroendeskapande åtgärder (t.ex. iTrace-förfarandena för förhandsanmälan och rätt till genmäle). iTrace-projektets utåtriktade verksamhet i medlemsstaterna är också av avgörande betydelse då den tillhandahåller ett forum för ofta nyanserade diskussioner om nationella utmaningar och möjligheter med koppling till kriterium 7 i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version) och åtagandena enligt artikel 11 i vapenhandelsfördraget. Under de tidigare iTrace-projekten (I–IV) har besöken inom ramen för den utåtriktade verksamheten varit avgörande för att förstå medlemsstaternas informationsbehov av såväl allmän karaktär (t.ex. ”Hur bedömer ni hotet med avseende på införseln av vapen till en viss konfliktzon?”) som sådana informationsbehov som är specifika för iTrace-projektet (t.ex. ”Vi behöver en infopanel som omedelbart varnar oss om alla inhemskt tillverkade vapen som dokumenteras av iTrace-projektets fältundersökningsgrupper”).

4.3.3 Projektverksamheter

Följande verksamheter ska genomföras inom ramen för detta projekt:

a) Återkommande besök av iTrace-team hos berörda myndigheter i medlemsstaternas huvudstäder för att informera om frågor som rör åtgärder mot avledning och för att rapportera om sina utredningar.

b) Fortsatt drift av en dygnetruntöppen helpdesk för omedelbar rådgivning om åtgärder mot avledning eller eventuella negativa pressuppgifter som grundas på obekräftade rapporter från tredje part.

c) Upprätthålla, säkra och förbättra det offentliga globala vapenrapporteringssystemet iTrace, inbegripet utveckling av tekniska innovationer.

d) Underhåll, till förmån för de myndigheter i medlemsstaterna som utfärdar exportlicenser, av infopaneler online för strömning av krypterade data från iTrace-projektets informationshanteringssystem, med rödflaggning av parter som tidigare har varit inblandade i avledning av konventionella vapen, profilering av högriskdestinationer samt realtidsrapportering om avledning av inhemskt tillverkade vapen.

e) På officiell begäran från medlemsstaternas myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser, stöd eller tillhandahållande av kontroll av slutanvändning efter leverans (verifiering) till medlemsstaterna från iTrace-projektets fältundersökningsgrupper.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.3.4 Projektresultat

Projektet ska

a) på begäran biträda medlemsstaternas myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser med kartläggning av avledning efter export,

b) tillhandahålla information till medlemsstaternas myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser, till stöd för en riskanalys avseende avledning, i linje med rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version) och vapenhandelsfördraget, innan exportlicenser beviljas,

c) på begäran tillhandahålla kapacitet för kontroll efter leverans till medlemsstaternas myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser,

d) stödja medlemsstaternas politiskt ansvariga för vapenkontroll med information i realtid om utvecklingen i fråga om avledning och olaglig handel, till stöd för nationell medverkan i internationella politiska processer, samt

e) i tillämpliga fall och på begäran bistå medlemsstaternas nationella brottsbekämpande organ vid brottsutredningar.

4.3.5 Indikatorer för projektgenomförande

Underhåll av infopaneler online där information strömmas från säkra partitioner i iTrace-systemet till medlemsstaternas nationella myndigheter. En helpdesk som bemannas av iTrace-projektets personal för fullständig support till medlemsstaternas myndigheter för vapenexportkontroll och politiskt ansvariga för vapenkontroll. Upp till 45 besök i medlemsstaternas huvudstäder på begäran.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.3.6 Projektmottagare

Alla intresserade medlemsstater. Besök i huvudstäderna och uppdrag som innebär kontroll efter leverans på begäran.

4.4 *Projekt 4: Utåtriktad verksamhet, politisk rådgivning och internationell samordning*

4.4.1 Projektets mål

Projektet ska lyfta fram, utnyttja och bygga vidare på nyttan med iTrace för internationella och nationella politiskt ansvariga, experter på kontroll av konventionella vapen samt myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser. CAR ska uppnå detta genom utåtriktade evenemang och aktiviteter för politisk rådgivning. Dessa initiativ ska också vara utformade för att i ökad utsträckning samordna informationsutbytet och bygga upp hållbara partnerskap med enskilda personer och organisationer som kan ta fram information som kan överföras till iTrace-systemet.

4.4.2 Fördelar för unionens vapenkontrollinitiativ

Projektet ska presentera unionens stöd för iTrace-projektet vid ett stort antal konferenser, evenemang och processer samt demonstrera projektets roll när det gäller att tillhandahålla konkret information till stöd för internationella vapenkontrollinitiativ. De på varandra följande iTrace-projekten (I-IV) har visat att internationell utåtriktad verksamhet och politiskt engagemang har en avgörande roll att spela när det gäller att 1) utforma den internationella agendan avseende internationella förfaranden för vapenkontroll samt 2) skapa möjligheter för länder utanför EU att samarbeta med iTrace-projektet och, mer generellt, med EU:s vapenkontrollinitiativ

4.4.3 Projektverksamheter

Följande verksamhet kommer att genomföras inom ramen för detta projekt, varvid det är viktigt att undvika överlappning med andra åtaganden, exempelvis utåtriktad verksamhet till stöd för vapenhandelsfördraget:

a) CAR kommer att upprätthålla sitt omfattande diplomatiska engagemang för att lyfta fram, utnyttja och bygga vidare på iTrace och dess resultat, med betoning på 1) dess konkreta nytta som ett stöd vid övervakningen av genomförandet av vapenhandelsfördraget, FN:s handlingsprogram för handeldvapen och lätta vapen, det internationella spårningsinstrumentet och relevanta multilaterala och regionala sanktionssystem samt andra relevanta internationella instrument, 2) dess användbarhet vid identifieringen av prioriterade områden för internationellt bistånd och samarbete, samt 3) dess användbarhet som profileringsmekanism för riskbedömning för myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser och andra relevanta intressenter.

b) iTrace-projektets personal kommer dels att främja och utarbeta formella avtal om informationsutbyte som kan generera information som kan överföras till iTrace-systemet, och som kan bistå de politiskt ansvariga vid identifieringen av prioriterade områden för dialog, internationellt bistånd och samarbete för att stärka strategier och praxis.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.4.4 Projektresultat

Projektet ska

a) visa nyttan med och effekterna av iTrace och konceptet med dokumentation, sammanställning och utbyte av data om avledning för nationella och internationella politiskt ansvariga som arbetar för att genomföra avtal för kontroll av konventionella vapen och vapenexport (vapenhandelsfördraget, FN:s handlingsprogram för handeldvapen och lätta vapen och andra relevanta internationella instrument) och stödja genomförandet av dem,

b) tillhandahålla relevant information för att underlätta för politiskt ansvariga och experter på kontroll av konventionella vapen vid identifieringen av prioriterade områden för internationellt bistånd och samarbete samt planeringen av effektiva strategier mot avledning,

c) förse myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser med ingående information om iTrace och dess användbarhet vid riskbedömning, utöver dess funktion som kanal för ytterligare återkoppling och systemutvidgning,

d) underlätta informationsutbyte mellan nationella regeringar och FN:s insatser för fredsbevarande och sanktionsövervakning, inbegripet databehandling och analyser med hjälp av iTrace-systemet,

e) underlätta dialog och nätverksbyggande bland en växande grupp av experter på kontroll av konventionella vapen som utför utredningar på plats av avledning av och olaglig handel med konventionella vapen och ammunition till dessa,

f) stärka den offentliga profilen för spårning av konventionella vapen och ammunition till dessa som ett medel för att bistå vid övervakningen av genomförandet av vapenhandelsfördraget, FN:s handlingsprogram för handeldvapen och lätta vapen, det internationella spårningsinstrumentet och andra internationella och regionala instrument för kontroll av vapen och vapenexportkontroll.

4.4.5 Indikatorer för projektgenomförande

iTrace-personal ska leda, eller delta i, upp till 30 utåtriktade evenemang och aktiviteter för politisk rådgivning. Deras medverkan ska inkludera att iTrace-resultat presenteras. De utåtriktade evenemangen och aktiviteterna för politisk rådgivning ska ingå i de beskrivande kvartalsrapporterna.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.4.6 Projektmottagare

Se avsnitt 4.2.6 för en fullständig förteckning över mottagarna, som är desamma som mottagarna för detta projekt.

4.5 *Projekt 5: Forskningsresultat inom iTrace*

4.5.1 Projektets mål

Projektet ska tillhandahålla nyckelresultat för att stärka strategier och praxis, baserat på de data som tagits fram genom undersökningar och som presenteras i iTrace-systemet. Resultatet ska utformas för att lyfta fram specifika områden av internationellt intresse, bland annat övergripande mönster för olaglig handel med konventionella vapen och ammunition, den regionala fördelningen av konventionella vapen som varit föremål för olaglig handel och ammunition till dessa, samt prioriterade områden för internationell uppmärksamhet.

4.5.2 Fördelar för unionens vapenkontrollinitiativ

iTrace-policyresultaten riktar internationell uppmärksamhet på hur omfattande EU:s vapenkontrollinitiativ är och på medlemsstaternas åtaganden att angripa problemet med avledning av konventionella vapen och ammunition till dessa. Sedan 2013 har dessa resultat fått stor uppmärksamhet i många av världens ledande nyhetsmedier, vilket har föranlett nationella insatser från regeringar, parlamentsledamöter och det civila samhället. Eftersom man i iTrace-resultaten inte drar sig för att identifiera olagliga konventionella vapen med ursprung i EU belyser resultaten medlemsstaternas progressiva inställning till vapenkontroll. Detta uppmuntrar sannolikt till öppenhet och större delaktighet i samt universalisering av fördrag och system som rör multilateral nedrustning, förhindrande av spridning och vapenkontroll, vilket efterfrågas i EU:s globala strategi 2016 (dvs. principen om att föregå med gott exempel).

4.5.3 Projektverksamheter

Ingående analyser som utmynnar i sammanställning, granskning, redigering och publikation, inklusive utskrift på papper, om så krävs, och distribution av upp till 20 iTrace-policyresultat.

4.5.4 Projektresultat

Projektet ska

a) utarbeta upp till 20 resultatdokument som vart och ett behandlar en separat fråga av internationellt intresse,

b) säkerställa att iTrace-policyresultaten distribueras till alla medlemsstater,

c) upprätthålla en riktad uppsökande strategi för att säkerställa en maximal global täckning,

d) upprätthålla åtgärdens synlighet på den politiska arenan och i internationella nyhetsmedier genom att bland annat informera om olagliga konventionella vapen som är av aktuellt intresse, tillhandahålla politiskt relevant analys och rådgivning till stöd för pågående förfaranden för vapenkontroll, och skräddarsy resultatdokumenten för att skapa ett maximalt intresse i internationella nyhetsmedier.

4.5.5 Indikatorer för projektgenomförande

Upp till 20 offentliggjorda iTrace-policyresultat online som framställts under den tid som den föreslagna åtgärden omfattar.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.5.6 Projektmottagare

Se avsnitt 4.2.6 för en fullständig förteckning över mottagarna, som är desamma som mottagarna för detta projekt.

4.6 *Projekt 6: Spårning av konventionella vapen och ammunition samt förbättrade utredningar*

4.6.1 Projektets mål

Inom ramen för projektet kommer man att fortsätta att skicka formella spårningsbegäranden till nationella regeringar avseende olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa. Svaren på dessa ger omfattande information om leveranskedjorna och fastställer på vilken plats och under vilka omständigheter som vapnen har avletts till obehöriga användare. Syftet med dessa insatser är att inrätta mekanismerna för avledning av konventionella vapen och ammunition till dessa från fall till fall och med stöd från exporterande stater, särskilt medlemsstaternas myndigheter för vapenexportkontroll. Spårning ger detaljerad information om nätverk för olaglig tillförsel av konventionella vapen, identifierar fall av otillåten vidareöverföring som strider mot slutanvändaravtal, signalerar överträdelser av FN:s och unionens vapenembargon och uppmärksammar stater på avledning efter export. Eftersom det är de nationella regeringarna själva som tillhandahåller spårningsinformation utgör spårningsprocessen framför allt en grund för beslutsfattande om vapenkontroll.

4.6.2 Fördelar för unionens vapenkontrollinitiativ

Tack vare spårningsbegäranden kan iTrace-projektet bidra med stöd för olika brottsbekämpande insatser i medlemsstaterna (och länder utanför unionen), inbegripet åtal och domar mot enskilda personer som deltar i olaglig handel med konventionella vapen och ammunition till dessa samt med tillhörande materiel.

Spårningsbegäranden gör dessutom medlemsstaterna uppmärksamma på fall av avledning efter export, och ger därmed avgörande information till stöd för effektiva riskbedömningar av vapenexportlicenser. På så sätt bidrar iTrace direkt med information för att hjälpa medlemsstaterna vid genomförandet av kriterium 7 i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (konsoliderad version) och artikel 11 i vapenhandelsfördraget. Information som erhållits genom spårningsprocessen identifierar även otillåtna slutanvändare, avledare av konventionella vapen, illegala parter i leveranskedjan och olagliga finansiärer, vilket ger medlemsstater kritiska data för profilering av exportrisker.

4.6.3 Projektverksamheter

Ett konstant flöde av spårningsbegäranden och därtill knutna meddelanden och uppföljande undersökningar under projektets varaktighet. CAR kommer att forska om och utveckla ny teknik för förbättrad spårbarhet till stöd för denna verksamhet.

4.6.4 Projektresultat

Projektet ska

a) spåra olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa som påträffats i konfliktdrabbade områden i en hittills osedd takt; förbättringar av CAR:s standardiserade tillvägagångssätt (SOP) under iTrace III, efter omfattande samråd med medlemsstaterna, kommer att säkerställa att information som samlats in av CAR:s spårningsenhet granskas av nationella regeringar innan de publiceras, och bidrar till det största globala registret över spårade vapen i konflikter,

b) CAR:s förbättrade undersökningsenhet kommer att använda information som samlats in vid spårningar av olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa för att i högre grad klargöra avledningens ”vem, varför, vad, när och hur” genom att kartlägga leveranskedjan, med tre fokus för undersökningen: mänskliga nätverk, finansiering av olagliga vapen och logistik för tillförseln; den förbättrade undersökningsenheten kan utplaceras i hela världen och arbeta med att inhämta icke-offentliga vittnesmål, finansiell information och dokument inom och utanför konfliktområden, och

c) slutligen kommer CAR att förse politiska beslutsfattare med en rad nya möjligheter för att ta itu med olagliga överföringar av konventionella vapen och ammunition till dessa samt de bakomliggande finansiella och logistiska nätverken, utöver åtgärder såsom vapenembargon och direkta exportkontroller med möjligheter för s. k. nätverksstörningar, som sträcker sig från tillbörlig aktsamhet för banker till riktade kontroller av containrar och varningar om mellanhänder.

4.6.5 Indikatorer för projektgenomförande

Mängden spårningsbegäranden – och huruvida de lyckas – kommer att registreras och bedömas löpande under åtgärdens varaktighet.

Projektet ska genomföras under hela den tre år långa projektperioden för iTrace.

4.6.6 Projektmottagare

Se avsnitt 4.2.6 för en fullständig förteckning över mottagarna, som är desamma som mottagarna för detta projekt.

5. **Lokalisering**

För projekt 1, 2 och 6 krävs att experter på konventionella vapen i stor utsträckning utplaceras på fältet i konfliktdrabbade regioner. Dessa utplaceringar kommer att bedömas från fall till fall med hänsyn till säkerhet, tillgänglighet och tillgång till information. CAR har redan upprättat kontakter eller har redan pågående projekt i många av de berörda länderna. Projekt 3 ska genomföras i medlemsstaternas huvudstäder (tillsammans med andra resor inom landet i enlighet med medlemsstaternas krav). Projekt 4 ska genomföras vid internationella konferenser och i samordning med nationella regeringar och relevanta organisationer världen över för att säkerställa största möjliga synlighet för projektet. Projekt 5 ska sammanställas i Belgien, Italien, Frankrike och Förenade kungariket.

6. **Löptid**

De kombinerade projekten beräknas pågå i sammanlagt 36 månader.

7. **Genomförandeorgan och unionens synlighet**

Inom ramen för CAR arbetar små fältundersökningsgrupper med lokala försvars- och säkerhetsstyrkor, fredsbevarande/fredsfrämjande personal och andra aktörer med uppdrag på säkerhetsområdet. När dessa styrkor/uppdrag säkrar olagliga vapen eller platser för bevisinsamling tillvaratar CAR-personal alla tillgängliga bevis rörande dem och deras användargrupper. Därefter går CAR vidare med spårning av alla unikt identifierbara produkter och genomför omfattande utredningar av olagliga överföringar av dem, leveranskedjorna och stöd till parter som utgör ett hot mot fred och stabilitet.

I samarbete med nationella myndigheter som utfärdar exportlicenser och icke-statliga enheter rekonstruerar CAR de leveranskedjor som ansvarar för att leverera vapen till väpnade konflikter genom att kartlägga olaglig verksamhet och avledning av vapen från lagliga till olagliga marknader. CAR dokumenterar den insamlade informationen i sitt globala vapenövervakningssystem – iTrace – som utgör världens största databas med data om vapen i konflikter, med över 650 000 poster om vapen, ammunition och tillhörande materiel i konflikter.

CAR använder denna information för att a) uppmärksamma medlemsstater på avledning av konventionella vapen och ammunition till dessa och b) möjliggöra riktade initiativ med åtgärder mot avledning, t.ex. reviderade exportkontrollåtgärder och internationella diplomatiska insatser.

Denna metod har visat sig leda till så gott som omedelbar upptäckt av avledning, då CAR:s fältundersökningsgrupper har underrättat medlemsstaterna om avledda vapen medan de fortfarande befinner sig i konfliktdrabbade områden. I vissa fall har CAR-grupper upptäckt otillåten vidareöverföring inom två månader av vapen direkt från fabriken.

Beslut (Gusp) 2019/2191 stödde CAR i det fortsatta arbetet med och utvidgningen av iTrace-projektet, som inrättades genom beslut 2013/698/Gusp av den 25 november 2013 och förlängdes genom beslut (Gusp) 2015/1908 och beslut (Gusp) 2017/2283. Projekten, iTrace I, iTrace II respektive iTrace III, har inneburit att iTrace har befästs som ett viktigt initiativ för övervakning av vapen i konflikter över hela världen och gett direkt stöd till EU:s myndigheter som utfärdar exportlicenser och politiskt ansvariga för vapenkontroll.

Dessutom efterfrågades i EU:s handlingsplan mot den olagliga handeln med och användningen av skjutvapen och sprängämnen av den 2 december 2015 att man skulle ”utöka användningen av iTrace” och det rekommenderades att nationella brottsbekämpande myndigheter skulle kontrollera eventuella upptäckter av vapen och ammunition mot uppgifterna i iTrace. CAR ingick 2019 ett samförståndsavtal med Europol för att bidra till detta arbete. CAR har dessutom tillhandahållit iTrace-data till Interpols iARMS-system och hjälpt Interpol att identifiera vapen som medlemsstaterna har överfört till iARMS.

CAR ska vidta alla lämpliga åtgärder för att offentliggöra det faktum att åtgärden i sin helhet har finansierats av Europeiska unionen. Sådana åtgärder kommer att genomföras i enlighet med den handbok om kommunikation och synliggörande av Europeiska unionens externa åtgärder som fastställts och publicerats av Europeiska kommissionen.

CAR ska således säkerställa att unionens bidrag synliggörs, med lämpligt varumärke och offentliggörande som belyser unionens roll, säkerställer insyn i dess åtgärder och ökar medvetenheten om såväl motiven bakom beslutet som unionens stöd för beslutet och resultaten av detta stöd. Material som produceras inom ramen för projektet ska tydligt märkas med unionsflaggan i enlighet med unionens riktlinjer för korrekt användning och återgivning av flaggan.

8. **Metod och skyddsåtgärder för nationella regeringspartner**

iTrace-åtgärden kommer att upprätthålla en politiskt balanserad rapportering. I linje med CAR:s grundprinciper om oberoende och objektivitet kommer man inom ramen för åtgärden att rapportera om olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa, som CAR:s fältundersökningsgrupper dokumenterar i konfliktdrabbade stater, utan hänsyn till deras typ eller ursprung och oavsett vilken part som innehar vapnen. CAR är medvetet om att en medlemsstats vapenexport kan bli föremål för en större offentlig granskning om medlemsstaten av öppenhetsskäl lämnar ut information. CAR kommer därför i största möjliga mån att

a) i sin offentliga rapportering ge ett erkännande till de medlemsstater som har tillhandahållit information till iTrace-åtgärden i den offentliga öppenhetens intresse, och

b) säkerställa att man i den offentliga rapporteringen om iTrace gör en tydlig åtskillnad mellan de ovannämnda medlemsstaterna från stater som konsekvent underlåter att lämna ut information till stöd för iTrace-undersökningar.

8.1 Operativ tydlighet

CAR kommer att begära ett förhandsgodkännande från arbetsgruppen för export av konventionella vapen innan man inleder betydande verksamhet i sådana länder som inte tidigare varit föremål för iTraces fältundersökningar eller för iTraces utbildnings- och handledningsprogram. Vid varje sådan begäran kommer CAR:s breda fokus i fråga om de undersökningar och den metod som planeras för landet i fråga att presenteras. Vid tidpunkten för antagandet av detta rådsbeslut hade iTrace-programmet tidigare verkat i följande länder: Afghanistan, Bahrain, Benin, Burkina Faso, Kamerun, Centralafrikanska republiken, Tchad, Demokratiska republiken Kongo, Elfenbenskusten, Egypten, Etiopien, Gambia, Ghana, Indien, Irak, Israel, Jordanien, Kenya, Libanon, Libyen, Mali, Mauretanien, Marocko, Moçambique, Myanmar/Burma, Nepal, Niger, Nigeria, Filippinerna, Saudiarabien, Senegal, Somalia, Sydsudan, Sudan, Syrien, Togo, Tunisien, Turkiet, Uganda, Ukraina, Förenade Arabemiraten och Jemen.

8.2 Minimering av bias

CAR är medvetet om att den detaljnivå som nationella regeringar tillhandahåller vid spårningsbegäranden, från uteblivet svar till fullständigt utlämnande och tillhandahållande av överföringshandlingar, kan resultera i att medlemsstaterna blir föremål för olika grad av offentlig exponering. CAR åtar sig att mildra all implicit bias som en sådan skillnad i spårningssvar kan införa i iTrace-rapporteringen genom att göra följande:

a) Uttryckligen i skrift i inledningen ange alla fall som rapporterats genom iTrace-åtgärden då medlemsstater öppet har besvarat spårningsbegäranden på ett sätt som, i tillämpliga fall, otvetydigt bekräftar lagligheten hos de överföringar som omfattas av dessa spårningsbegäranden.

b) Uttryckligen i skrift i inledningen ange alla fall som rapporterats genom iTrace-åtgärden då stater inte har besvarat spårningsbegäranden och ange att ”CAR på grund av uteblivet spårningssvar inte kan uttala sig om lagligheten hos överföringen i fråga” (detta ska inte tillämpas i fall där medlemsstaterna, som svar på specifika spårningsbegäranden, har angett skäl som förhindrar dem att svara omedelbart eller fullständigt).

c) Tillhandahålla Europeiska utrikestjänsten en schemalagd rapport om alla fall där CAR inte har fått en bekräftelse från en viss stat på att staten i fråga mottagit en spårningsbegäran inom 28 dagar efter mottagandet. CAR kommer att registrera alla mottagningsbekräftelser som inkommer i form av brev, fax, e-post eller telefonsamtal.

8.3 Spårningsprocessen

Medlemsstaterna och icke-statliga enheter besvarar spårningsbegäranden som utfärdats av CAR inom ramen för iTrace-projektet helt efter eget gottfinnande, i enlighet med nationell lagstiftning om exportkontroller och datasekretess.

CAR sänder inledningsvis spårningsbegäranden elektroniskt för exportkontrollerade produkter till en regerings permanenta representation vid FN i New York, men uppmanar nationella regeringar att, av administrativa skäl, utse en kontaktpunkt i sin huvudstad för den framtida kommunikationen med iTrace-åtgärden. För okontrollerade produkter sänder CAR spårningsbegäranden elektroniskt till tillverkande eller exporterande enheter.

Spårningsprocessen följer CAR:s interna standardiserade tillvägagångssätt 02.02 och innefattar följande steg:

a) Vid datainsamling ska fältundersökningsgrupper som på begäran spårar konventionella vapen och ammunition till dessa märka dem för spårning i det offentliga globala vapenrapporteringssystemet iTrace.

b) CAR:s spårningsenhet granskar alla andra data som samlats in på plats och inleder, tillsammans med CAR:s analysenhet, alla ytterligare spårningsbegäranden som den anser vara relevanta.

c) För produkter som valts ut för spårning ska systemet automatiskt i) tilldela varje produkt ett nummer för spårningsbegäran, ii) samla spårningsbegäranden för en eller flera produkter som har sitt ursprung i ett och samma land i ett gemensamt spårningsmeddelande, och iii) tilldela varje spårningsmeddelande ett korrespondensnummer.

d) I och med sändningen av en spårningsbegäran inleds en väntetid på 28 dagar, med hänsyn till nationella förfaranden, till exempel i medlemsstaterna. Under väntetiden får CAR inte publicera eller hänvisa till produkten i något av sina resultat.

e) Om spårningsenheten vid 28-dagarsperiodens slut inte har fått något spårningssvar kan den skicka ut en påminnelse (per e-post eller telefon, och notera all kommunikation). Påminnelsen innebär inte att en ny 28-dagarsperiod inleds.

f) När spårningsenheten får ett svar på en spårningsbegäran ska den underrätta all berörd personal. Den berörda personalen diskuterar svaret med spårningsenheten och bestämmer hur de ska agera (dvs. besvarade den svarande parten CAR:s frågor? Behöver CAR följa upp eller begära förtydliganden? Kan CAR utfärda en anmälan om genmäle?)

g) När alla förtydliganden har inkommit sammanställer spårningsenheten en anmälan om genmäle. Detta är en kort sammanfattning av den information som lämnats som svar på CAR:s begäran och innehåller varningar om information som saknas eller är ofullständig. Texten är avsedd att återges ordagrant i iTrace och i andra CAR-resultat och måste vara den mest fullständiga redogörelsen av den information som lämnats av den svarande efter en spårningsbegäran. Spårningsenheten vidarebefordrar textutkastet för granskning till det team som låg bakom spårningsbegäran. När teamet har godtagit texten underrättar det spårningsenheten skriftligen, och spårningsenheten skickar anmälan om genmäle.

h) I och med sändningen av anmälan om genmäle inleds en ny väntetid på 28 dagar, då CAR uppmanar den svarande parten att föreslå tillägg till eller ändringar av texten till anmälan om genmäle.

i) Om den svarande parten föreslår ändringar av texten ändrar CAR texten och utfärdar anmälan om genmäle på nytt. Varje gång spårningsenheten utfärdar en anmälan om genmäle på nytt inleds en ny väntetid på 28 dagar. Processen kan upprepas tills CAR anser att det konstruktiva utbytet har slutförts. CAR är inte ålagt att godta ändringsförslag till en anmälan om genmäle i det oändliga.

j) Processen för anmälan om genmäle slutförs antingen när den berörda regeringen eller enheten underrättar CAR om att texten är godtagbar, eller när CAR anser att de ytterligare ändringar som föreslagits av den berörda regeringen eller enheten är ogiltiga eller överflödiga. Om regeringen meddelar att den inte är enig med CAR, och CAR anser att de punkter som tas upp är ogiltiga eller överflödiga, måste CAR hänvisa till dessa invändningar i texten till anmälan om genmäle.

k) I fall där processen för anmälan om genmäle pågår och ett offentliggörande är nära förestående, meddelar CAR den svarande parten – två veckor innan texten låses – att några ytterligare ändringar inte kommer att införas i den relevanta publikationen efter det datum då texten låses.

l) När spårningsenheten har införlivat alla ändringar och tillägg i texten översänder den textutkastet för granskning till det team som låg bakom spårningsbegäran. När CAR-teamet har godtagit texten underrättar det skriftligen spårningsenheten om detta. Efter godkännandet är texten till anmälan om genmäle låst, och inga ytterligare ändringar kan göras i den. Denna text måste hädanefter återges ordagrant i alla offentliga eller icke-offentliga resultat som hänvisar till fallet. Det är därför absolut nödvändigt att spårningsenheten och de relevanta teamen enas om en fullständig text innan den utfärdar anmälningar om genmäle.

m) Om en regering eller enhet i sitt svar på CAR:s spårningsbegäran identifierar nästa punkt i leveranskedjan utfärdar CAR en ny spårningsbegäran till denna part, varpå spårningsprocessen startar om från punkt a.

8.4 Förhandsanmälan

CAR skickar en förhandsanmälan till alla parter som i väsentlig utsträckning omnämns i iTrace-publikationer. Detta sker i form av ett formellt meddelande som utarbetas av författaren till den kommande publikationen och skickas av spårningsenheten. I förhandsanmälan beskrivs hur det i rapporten kommer att hänvisas till förhållandet mellan regeringen eller den andra angivna enheten och det berörda fallet. Den är utformad för att säkerställa att

a) CAR har visat tillbörlig aktsamhet vad gäller påståenden eller hänvisningar till enheter i sina resultat, och

b) att informationen i CAR:s resultat är korrekt och rättvis.

När en förhandsanmälan har sänts inleds en väntetid på 14 dagar då CAR uppmanar mottagarna att kontrollera att den inlämnade informationen är korrekt och att lägga fram eventuella invändningar. CAR får inte publicera eller hänvisa till produkten i något av sina resultat under denna 14-dagarsperiod.

9. **Rapportering**

Conflict Armament Research ska en gång i kvartalet utarbeta beskrivande rapporter. Dessa kommer bland annat att innehålla detaljerad information om den verksamhet som genomförts under rapporteringsperioden, projekt för projekt, inbegripet datum och nationella institutioner. Rapporteringen kommer också att omfatta antalet samråd mellan iTrace och medlemsstaterna.

Forskningsverksamhetens geografiska omfattning, resultatens mängd och kategori samt deras ursprung kommer att bli tillgängliga i realtid på iTrace-infopanelen online.